

Ätrons vattenråd

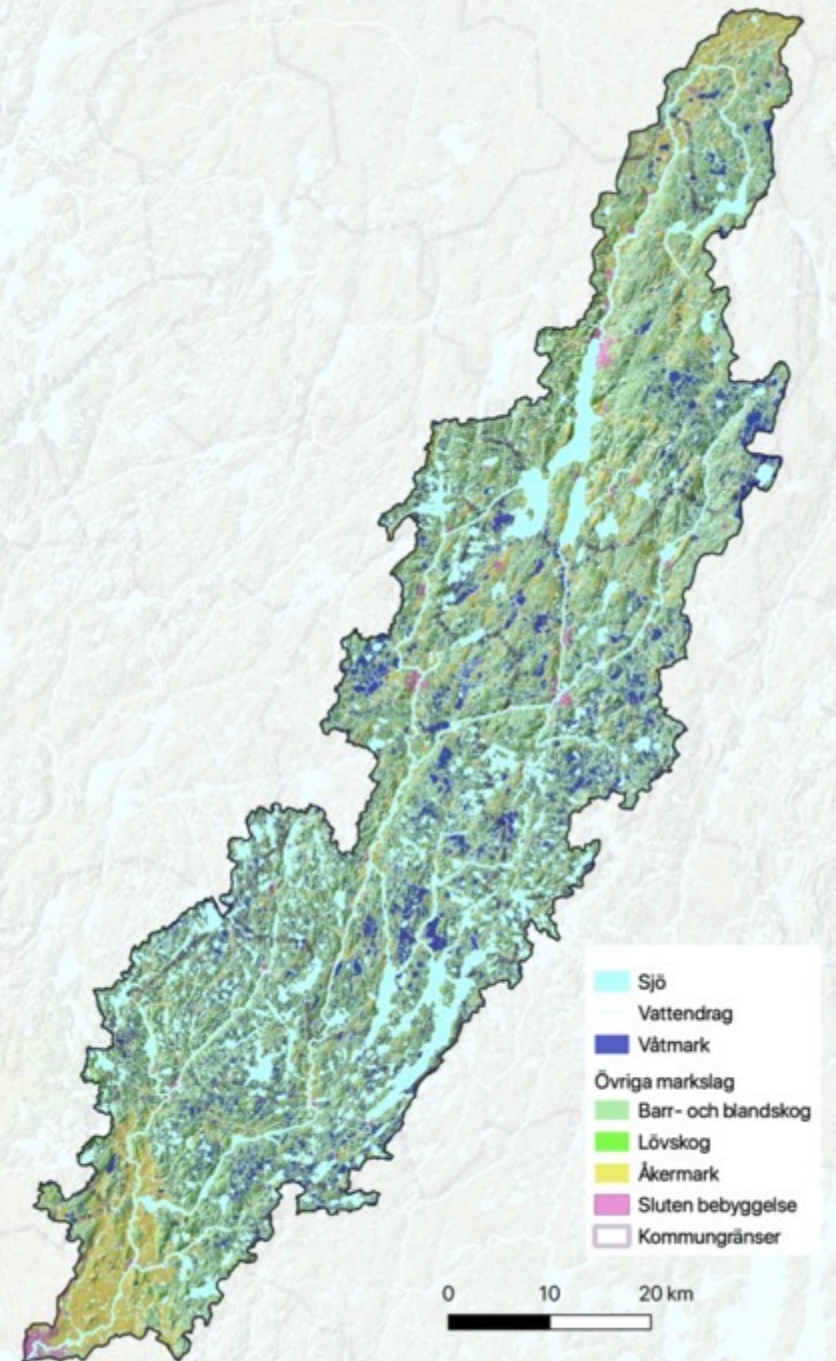
- Avrinningsområdesbaserad
samverkan

Hemsida: <https://atransvattenrad.se>

Vatten förenar
allt levande

Våtmarker,
vattendrag,
sjöar,
grundvatten

EU:s vattendirektiv

”Vatten är ingen vara vilken som helst utan ett arv som måste skyddas, försvaras och behandlas som ett sådant.”

Vattendistrikt I Europa

Vattenråd i Sverige

samt avrinningsområden
och kustområden

Ledord

- Lokalt deltagande
- Samverkan
- Helhetssyn

EU:s 6-åriga
vattenförvaltningscykel

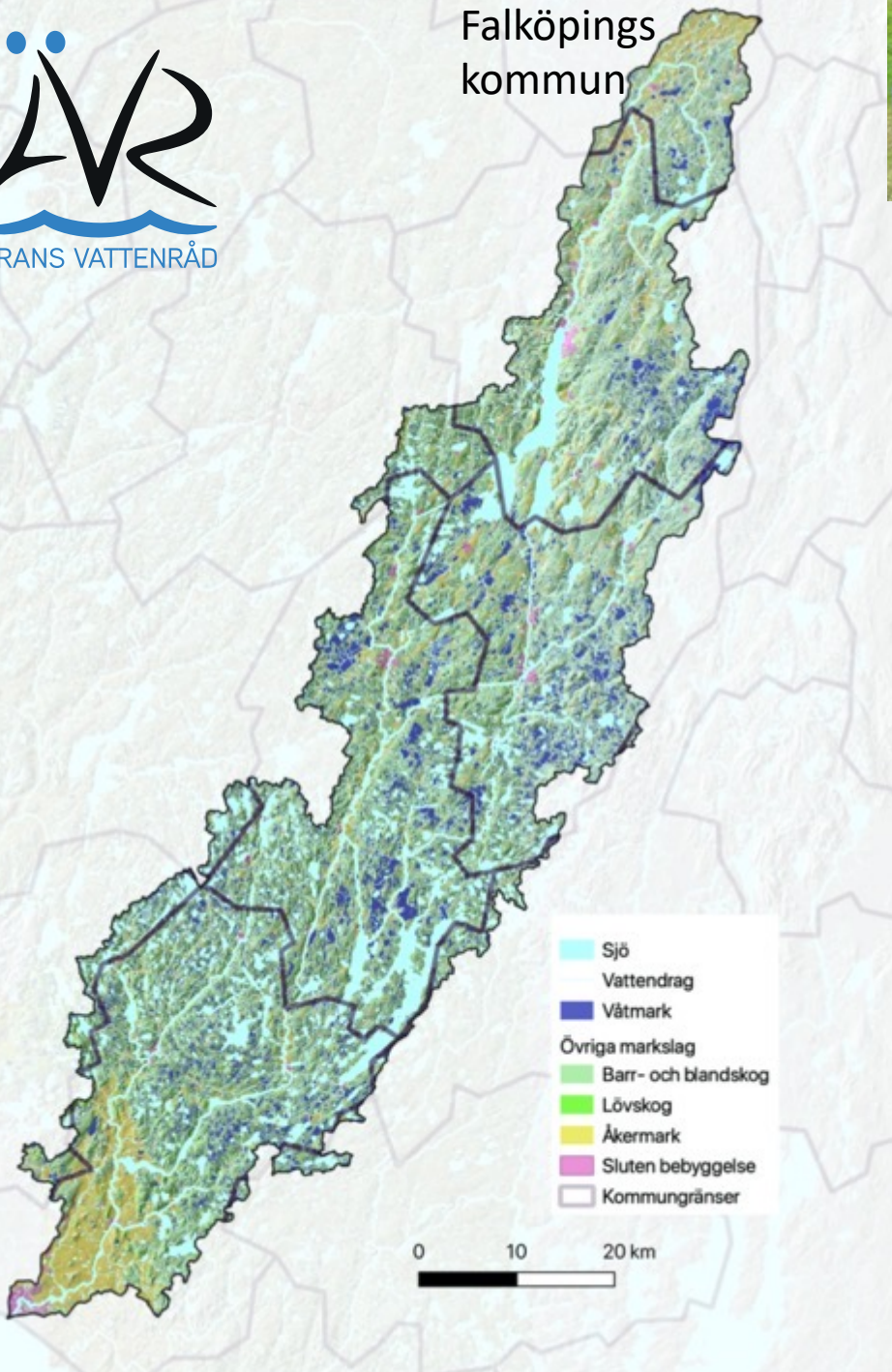

Vad är Ätråns vattenråd?

- En **ekonomisk förening för samverkan** kring Ätråns vattensystem.
- Bildades 2007. (Tidigare vattenvårdsförbund från 1973.)
- **33 medlemmar** (kommuner (7), företag, föreningar, intresseorganisationer....)
- Serviceavgift och medlemsavgift
- Söker pengar för projekt. (2023 för närmare 2 miljoner kr)
- Har **åtgärdssamordnare** 2020-2024

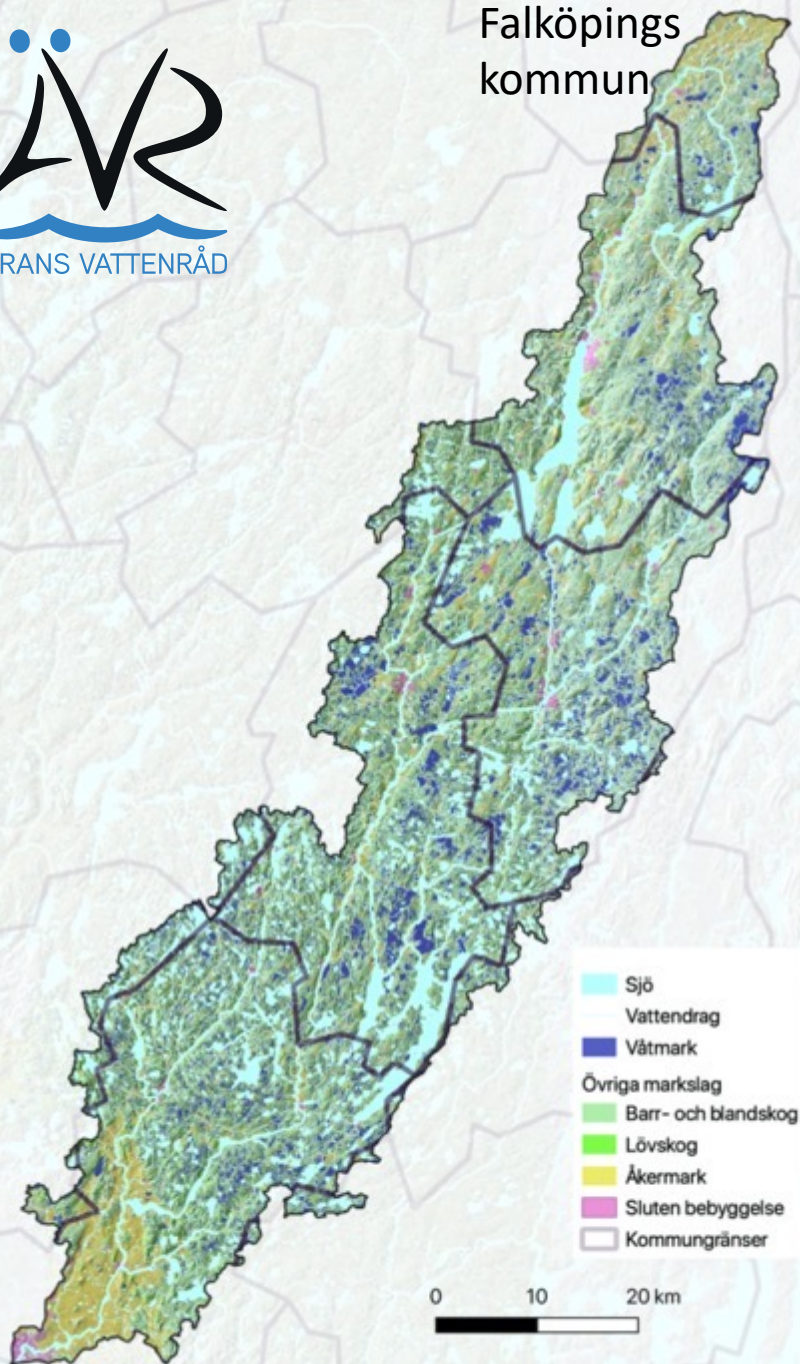

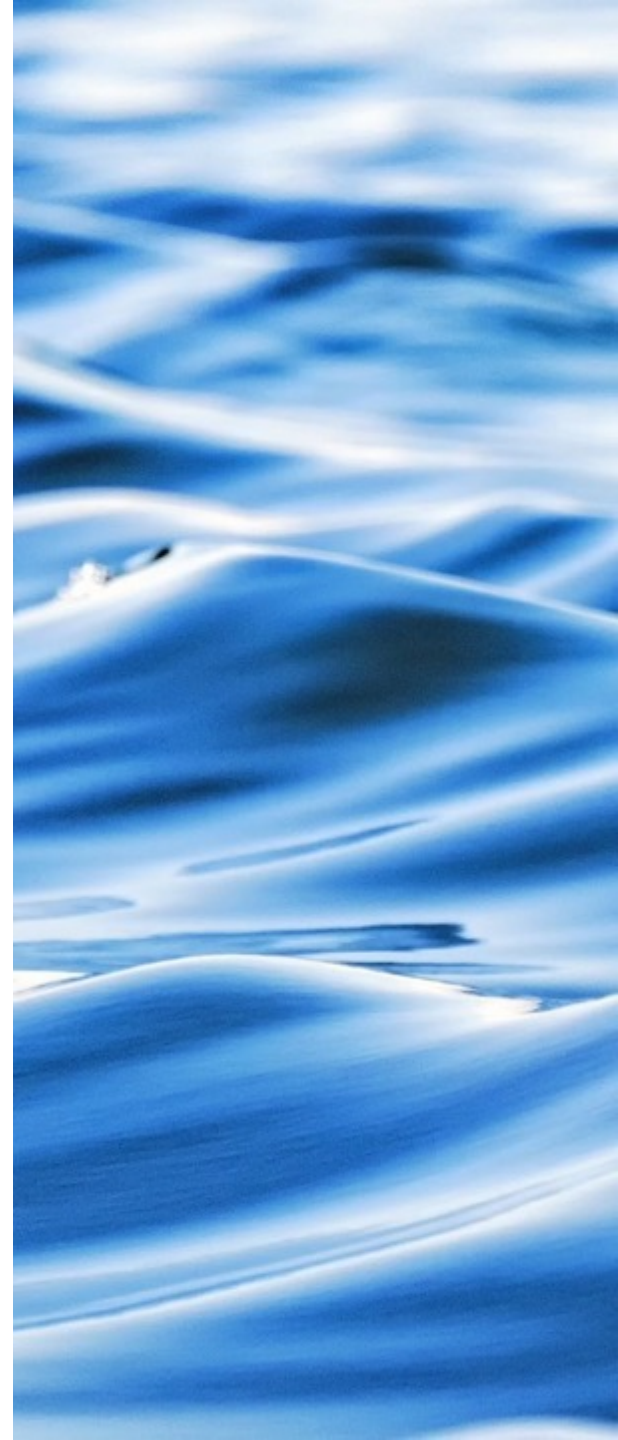
Vad gör Ätrans vattenråd?

- Årlig **vattenprovtagning** i hela systemet (Samordnad recipientkontroll, SRK).
- **Kartläggning** av miljöer i och vid vattendragen och våtmarker.
- **Åtgärder och projekt för bättre vattenmiljö:** biotopförbättringar, borttagning av vandringshinder, anläggning av våtmarker mm. Ett 40-tal projekt har genomförts eller pågår sedan 2016.
- **Möten och temadagar** om dagvatten, vattenbrist, vattenkraft, Blå hälsa mm.
- **Samverkan** och **samarbete** med markägare, lokala grupper, skolor, intresseorganisationer, föreningar, företag och kommuner i vattenrådet.

Organisation

- **Styrelse** med representanter från kommuner (politiker), intresseorganisationer, företag, ideella föreningar
- **Årsmöte** med ombud för medlemsorganisationerna
  - Beslut om budget, verksamhetsplan, val av styrelse mm.
- **Kontakter med tjänstepersoner** på kommuner, VA-bolag
- **Samordnare/sekreterare**
  - Samordning, projektledning, processledning
  - Vissa vattenråd har även åtgärdssamordnare

Åtgärdssamordnare

2020-2024

- **Lyssna på idéer** från vattenråd, lokala föreningar och markägare.
- Ta fram **förslag till åtgärder**.
- **Kontakta** markägare, företag, föreningar, kommuner och myndigheter för att undersöka intresse.
- **Vattendragsvandringar** och möten i fält för att väcka intresse.
- Hjälpa till med **ansökningar, anmälningar** och **tillstånd**.
- Skapa **vinn-vinn** situationer och en helhetsyn för tex biologisk mångfald, ekosystemtjänster, rekreation, pedagogik och hållbar markanvändning.
- Uppmuntra till att bilda **lokala vattengrupper**.

Möten och samarbete

- Utgår från det lokala
- Utformar mål och arbete tillsammans
- Lär av varandra
- Nya kontakter och idéer
- Samarbete

Temadag om dagvatten

Vattendragsvandring med dikningsföretag vid Vartofta

Arbetsgrupper för lokala vattenprojekt

Temadag om vatten och hälsa

Vattenpedagogik

- för barn och vuxna

- Samarbete med skolor
- Vatten som pedagogisk utgångspunkt
- Att utforska platsen i ett sammanhang

<https://atransvattenrad.se/skolor/>

Vattendag vid Ekhagens forntidsby,
Åsarpskolan

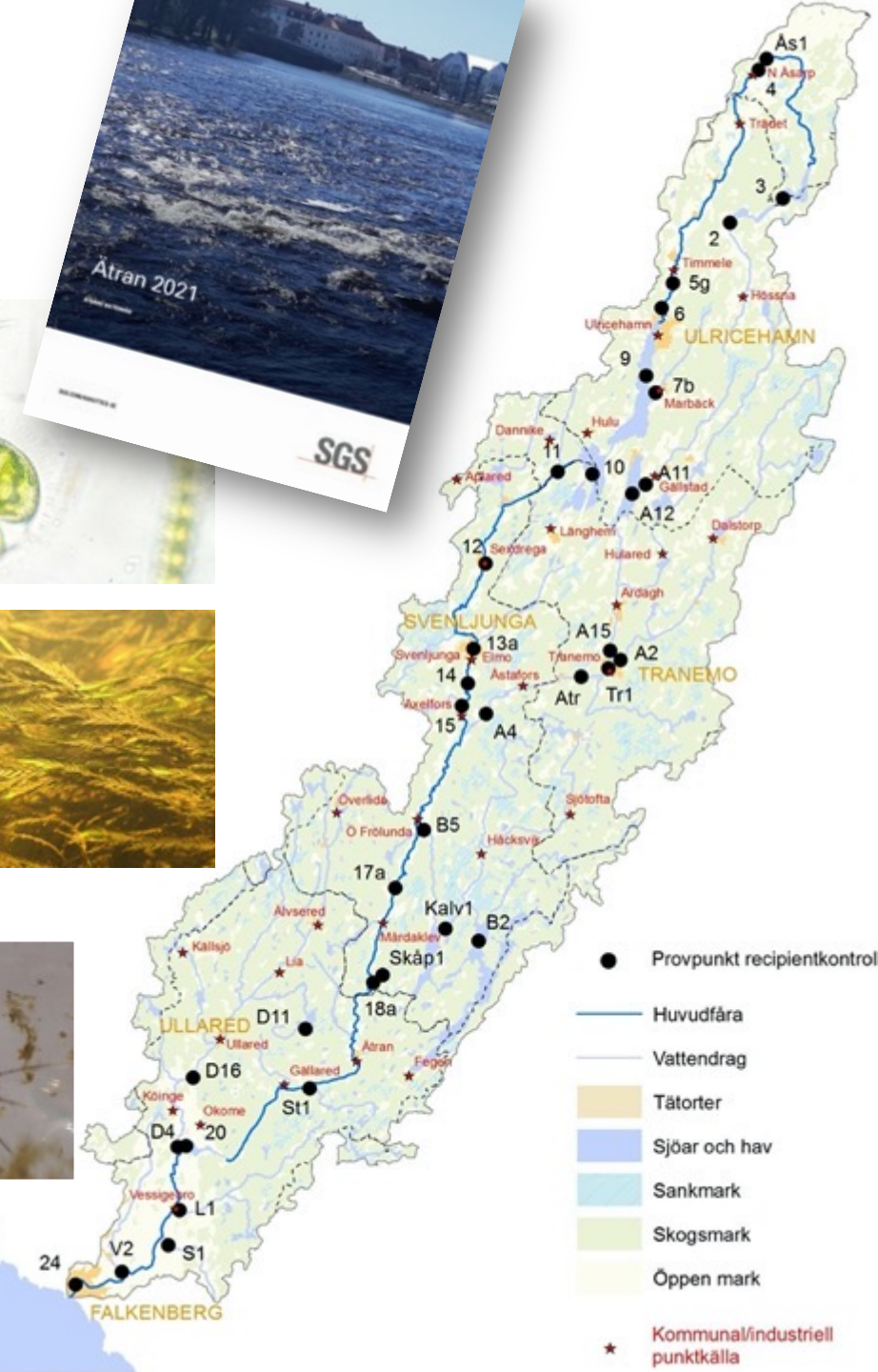
Årlig vattenprovtagning (Samordnad recipientkontroll)

<https://atransvattenrad.se/arsrapporter/>

- Näring (kväve och fosfor)
- pH
- Grumlighet och färg
- Växtplankton och syre i sjöar
- Metaller t ex Hg, Cr, As, Pb, Cd
- Bioindikatorer: kiselalger, bottenfauna, växtplankton
- Elfiske

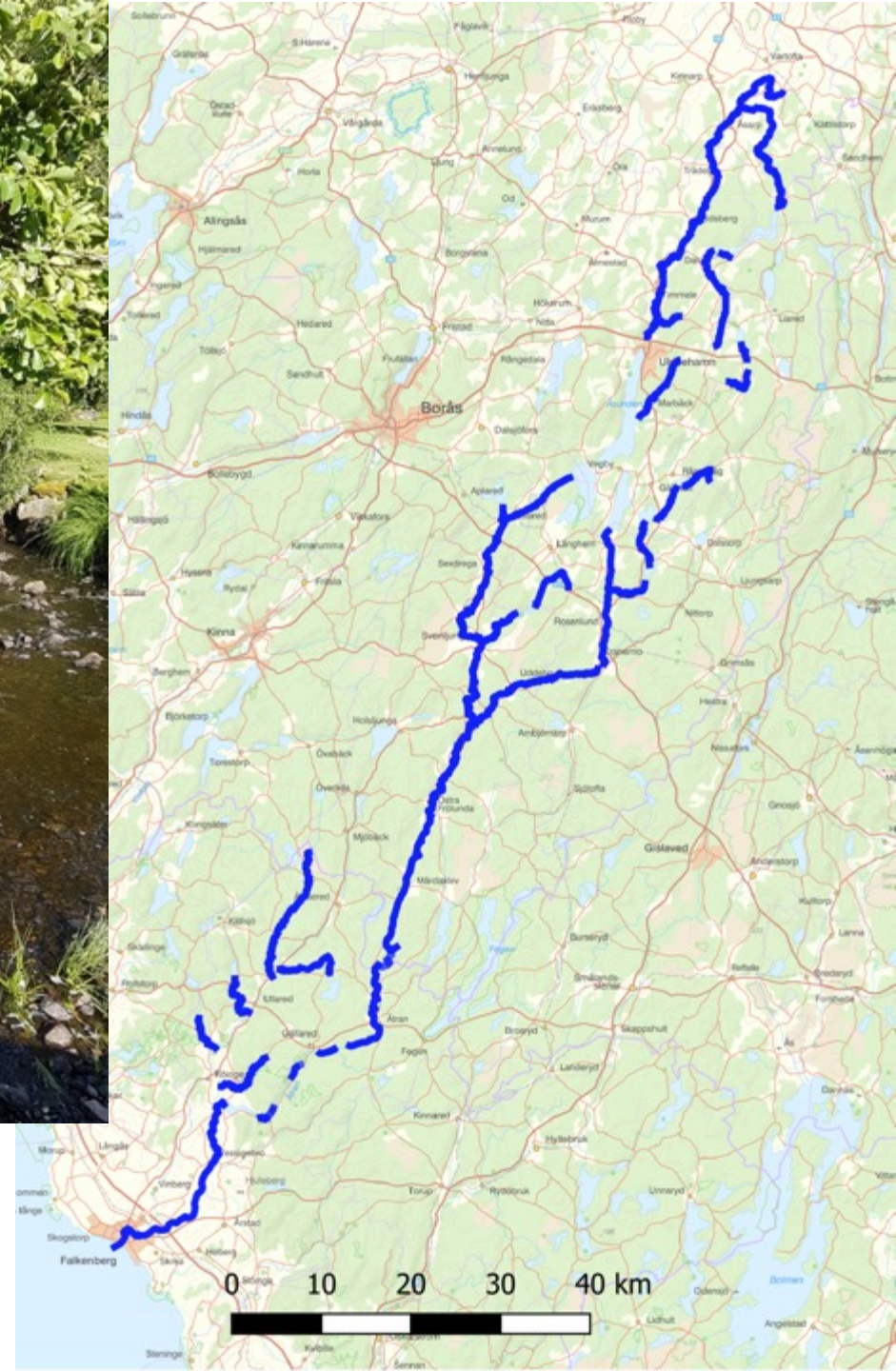
Foto: Ingela Danielsson

Kartläggning -Biotopkartering

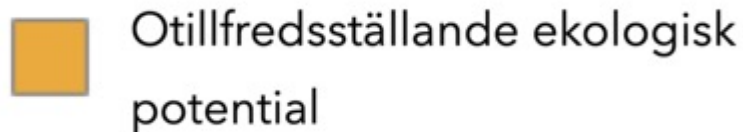
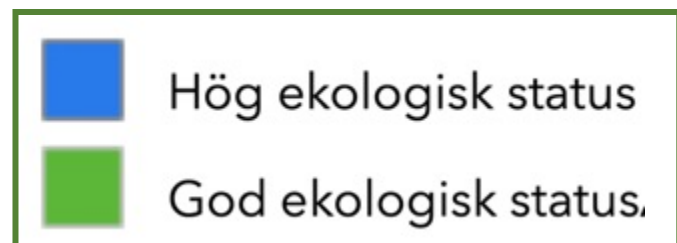
- Ätran och många biflöden har inventerats under 2020-22
- Viktigt kunskapsunderlag
- Åtgärdsförslag för miljöförbättringar

Statusklassning enligt vattenmyndigheten

(exempel på vattendrag i Viskans avrinningsområde i Borås)

Vattendrag		Sammanvägd Ekologisk status	Ekologisk status				Kemisk status	
ID	Namn		Biologiska kvalitetsfaktorer (Fisk, Bottenfauna, Kiselalger)	Fysikaliska-Kemiska kvalitetsfaktorer Näringsämnen Försurning	Hydro-morfologi Konnektivitet Morfologi	Prioriterade ämnen		
A35764527	Åsakabäcken	Yellow	Yellow	Yellow	Grey	Red	Red	Red
WA49406159	Ätran: Lönern - Åsarp	Yellow	Yellow	Grey	Grey	Red	Yellow	Red
WA18231292	Ätran: Åsarp - Åsunden	Yellow	Yellow	Green	Grey	Red	Yellow	Red

Sjö		Ekologisk status					Kemisk status	
		Sammanvägd Ekologisk status	Biologiska kvalitetsfaktorer	Fysikaliska-Kemiska kvalitetsfaktorer		Hydro-morfologi		
ID	Namn		(Fisk, Botten-fauna, Kiselalger)	Näringsämnen	Försurning	Konnektivitet	Morfologi	
WA85214221	Lönern							
WA52413971	Vartoftasjön							

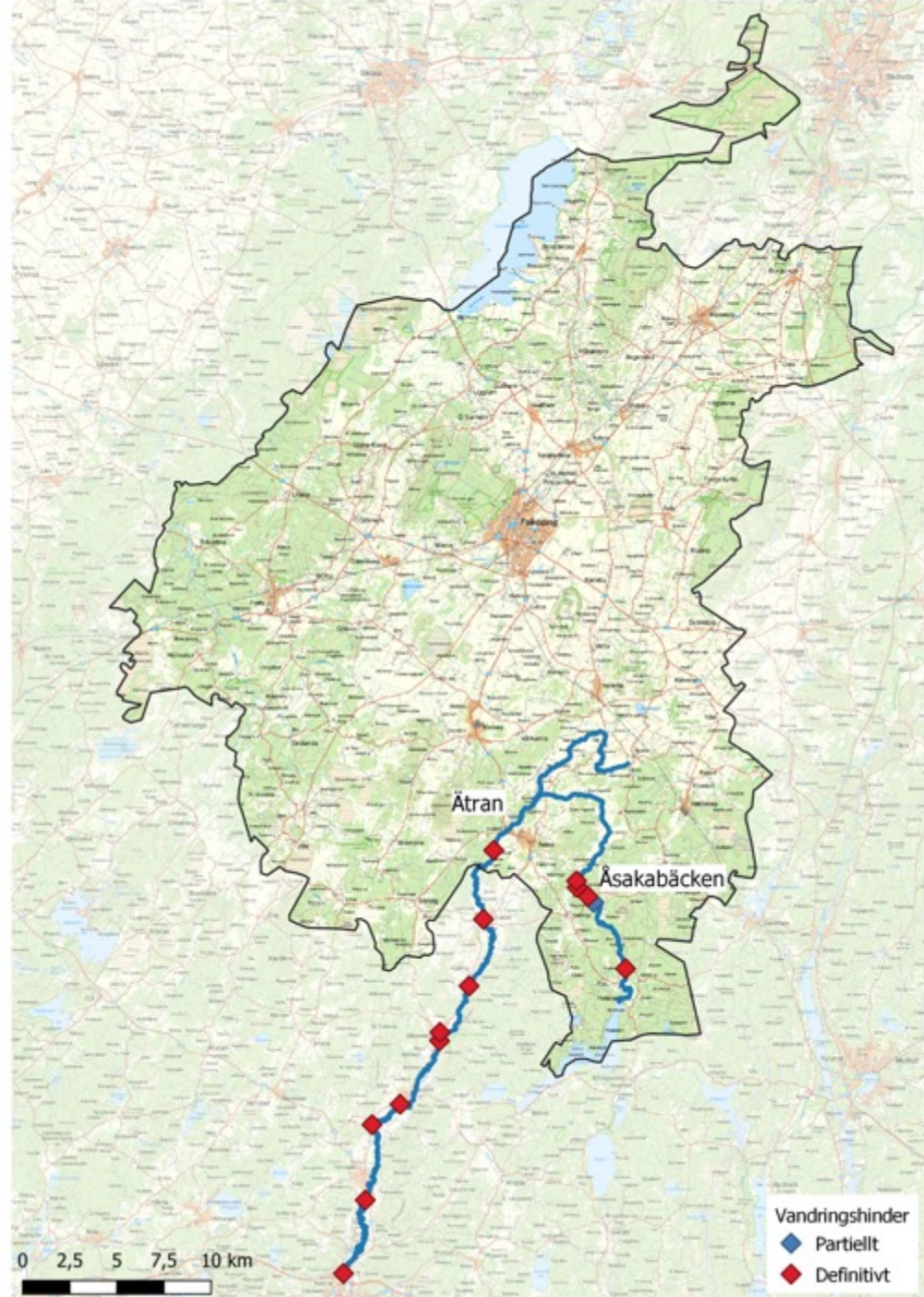
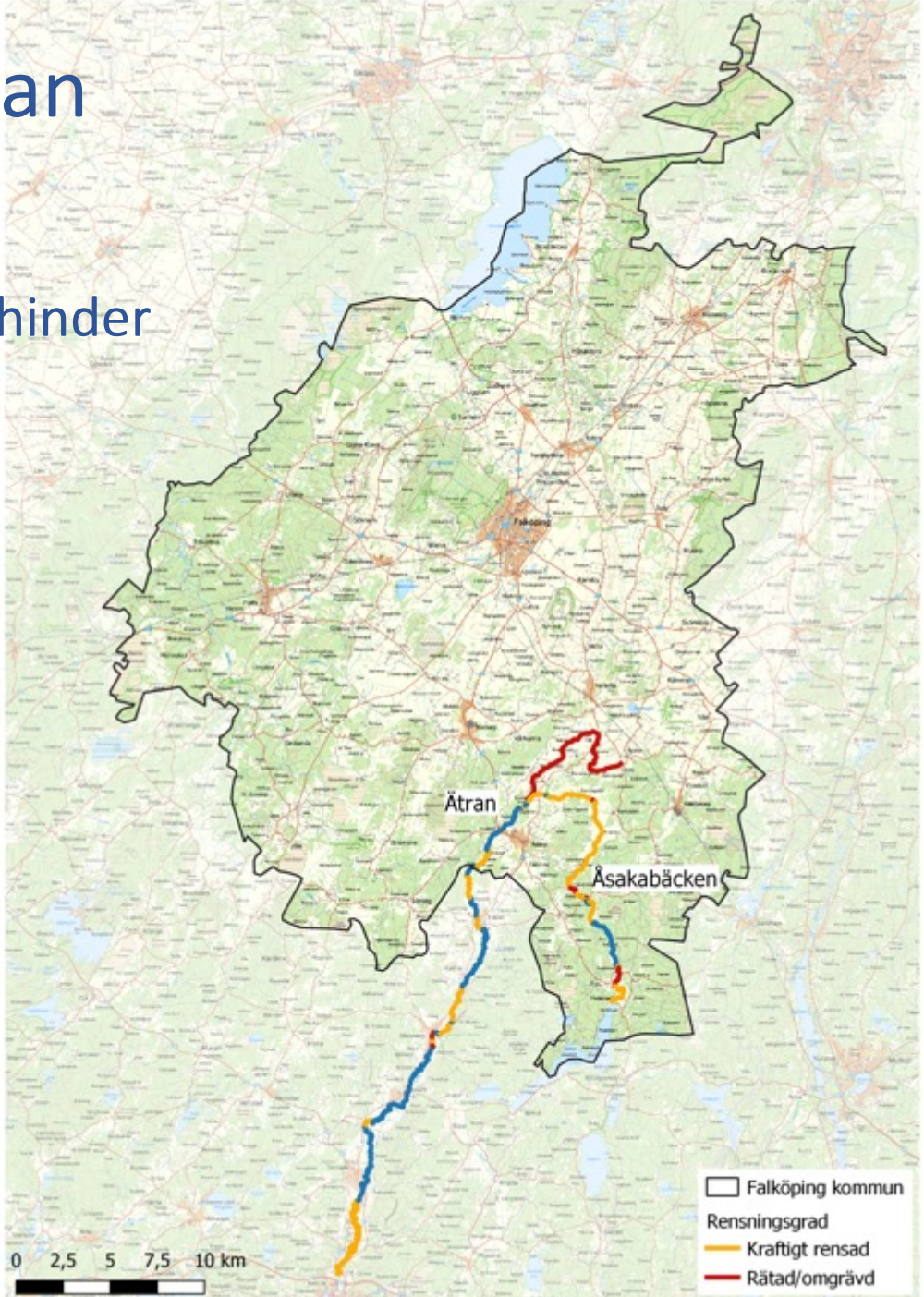
Karterade vattendrag

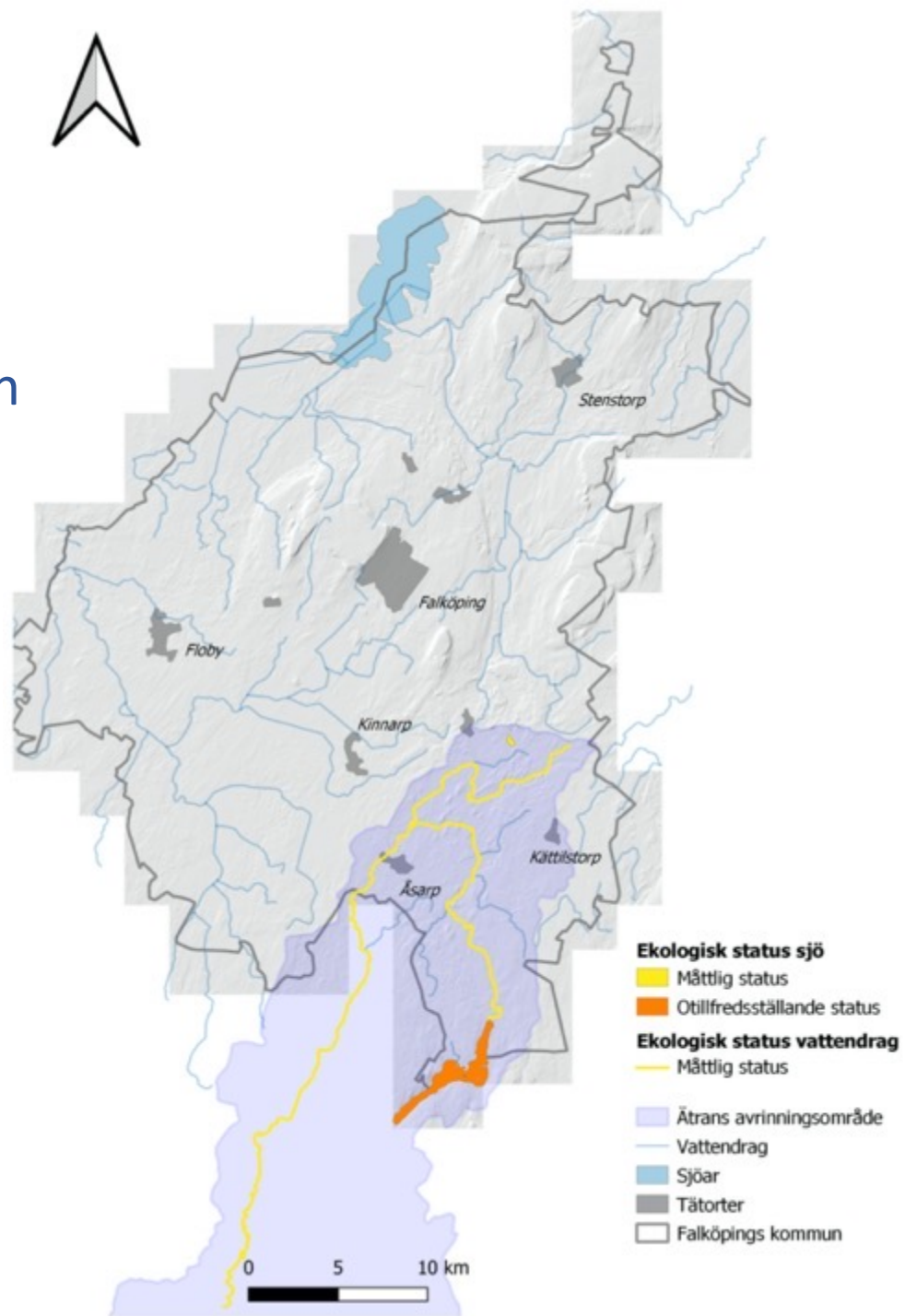
Påverkan

Rensning
och
vandringshinder

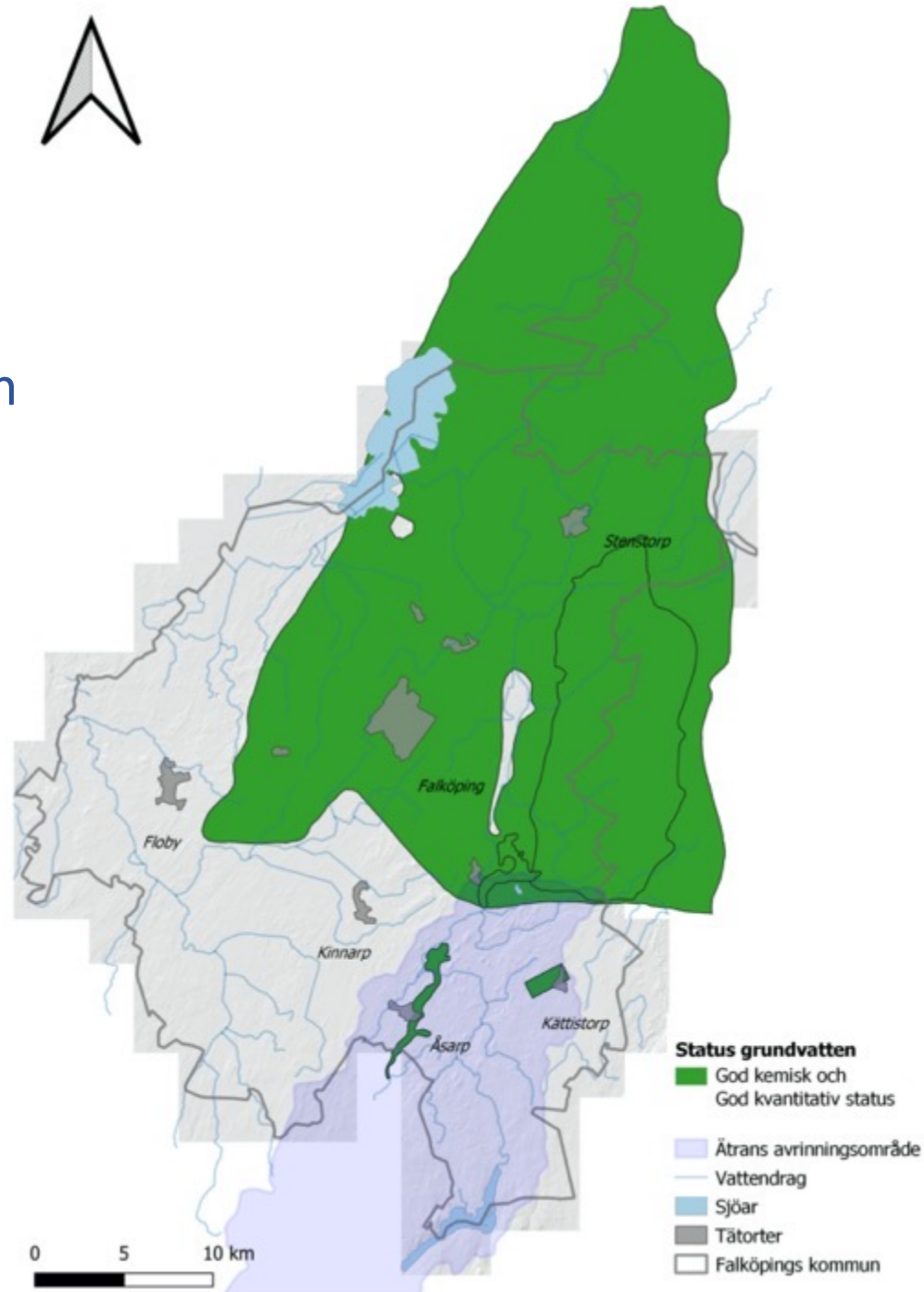
Ekologisk status för ytvatten enligt Vattenmyndigheten

Status för grundvatten enligt Vattenmyndigheten

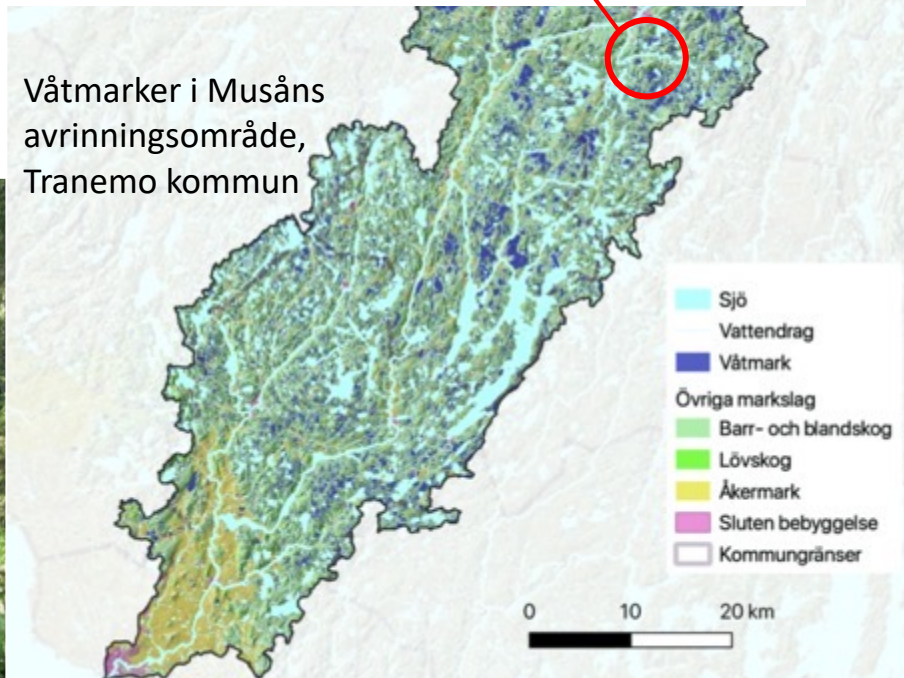
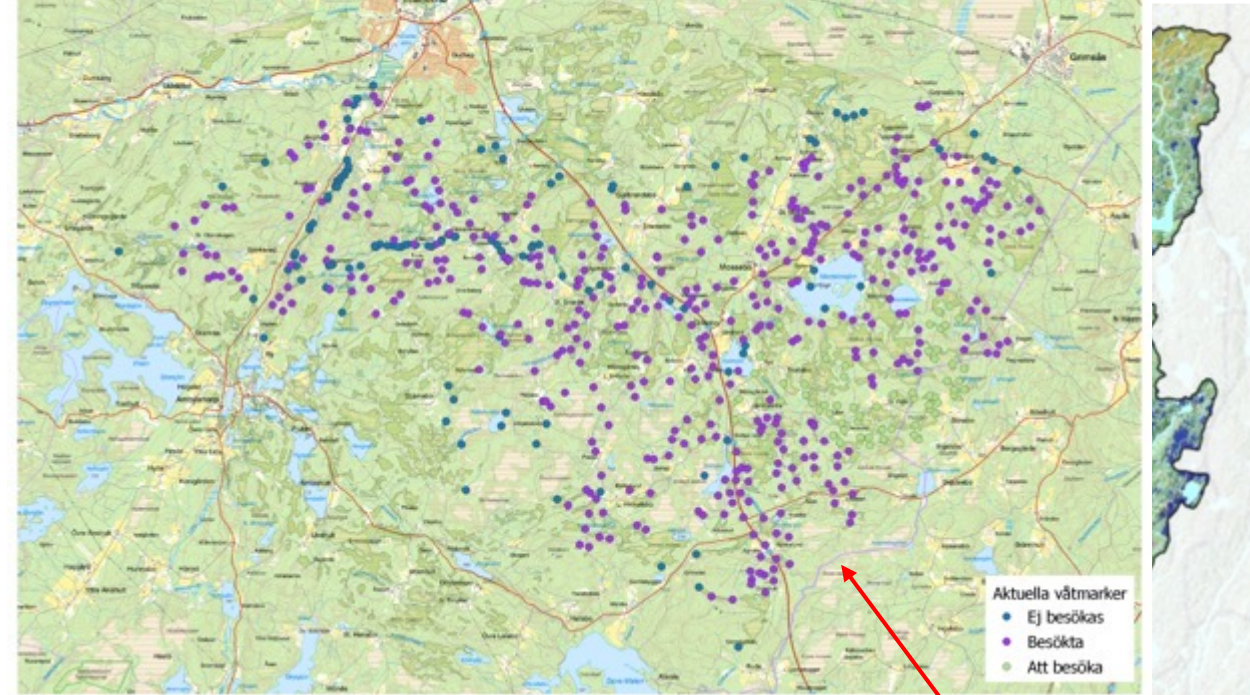

Kartläggning

-Våtmarker 2022-23

Att hålla vatten i landskapet

- 1500 våtmarker i skogsmark i fem kommuner
- Viktiga för vattentillgång, klimatanpassning, ekosystem, lagring av koldioxid mm.
- Många kan återvätas genom att gamla diken pluggas utan att påverka skogsbruket

Exempel på åtgärder som görs

- Skapa vandringsvägar för fisk
- Biotopåtgärder i vattendrag
- Våtmarksanläggning
- Skyddszoner och svämplan

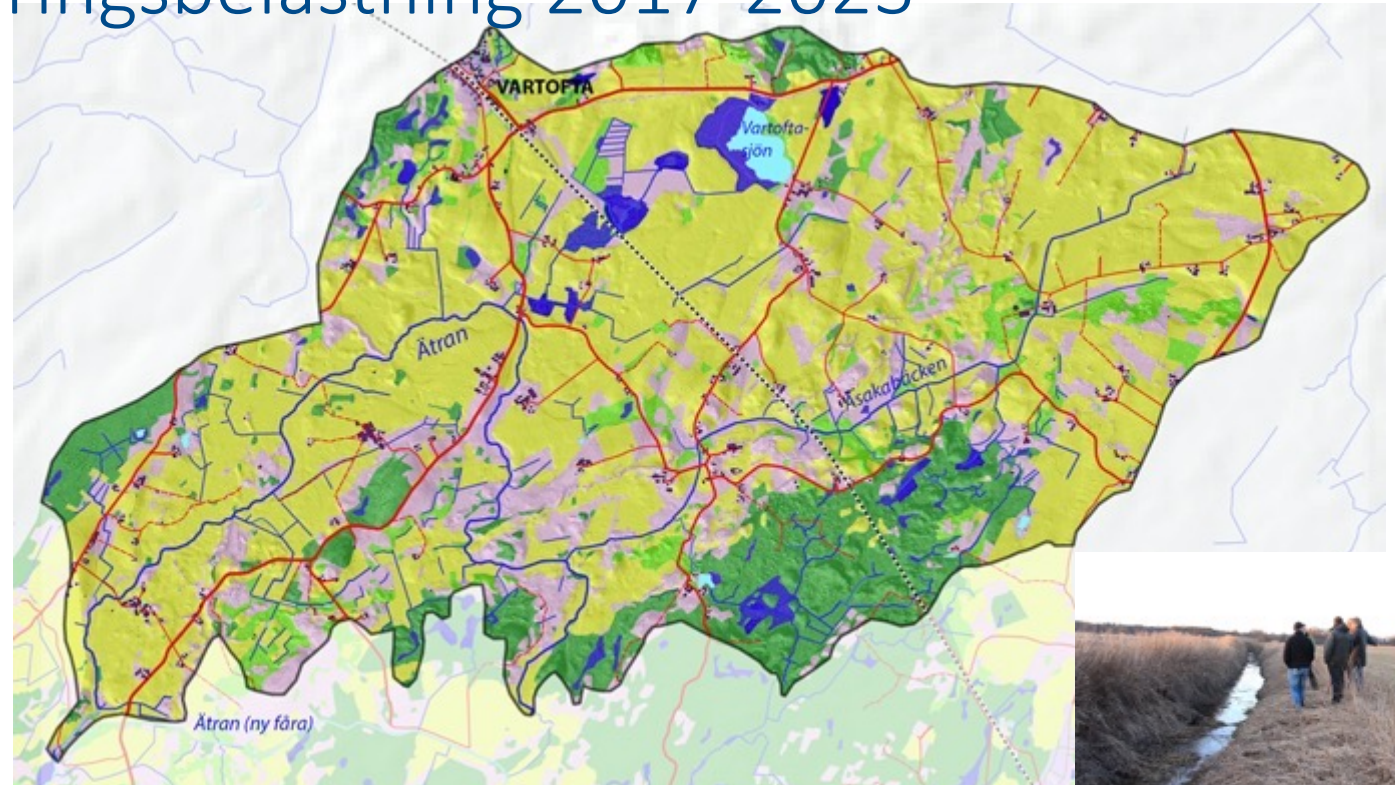

Lokala vattenprojekt: Vartofta

<https://atransvattenrad.se/vartoftaprojektet/>

– åtgärder för minskad näringsbelastning 2017-2023

- Miljöanpassad rensning
- Vattenhållande förmåga-våtmarker mm
- Skyddszoner med många funktioner
- Helhetsyn – ekosystemtjänster

Vattendragsvandringar

Det nya åtgärdsprogrammet 2021-2027

Kommunerna, åtgärd 1: Vattenplanering

Kommunerna ska genomföra en *förvaltningsövergripande vattenplanering med en helhetssyn utifrån ett avrinningsområdesperspektiv.....*

.....ska dessutom innehålla

- a) en *plan för vattenanvändning i ett förändrat klimat* med utgångspunkt i den regionala vattenförsörjningsplanen.

- b) en *plan för samverkan med berörda kommuner* inom kommunens avrinningsområden.

MUSA

– Metodutveckling för avrinningsområdesbaserad samverkan 2021-2024

Syften

Modell för samverkan? Hur ska vi arbeta?

- Vad är **behoven**?
- Hur använder vi begränsade resurser bättre och **får mer gjort**?
- Hur få bättre **helhetssyn, långsiktighet** och **hållbarhet**?

En hjälp att genomföra vattenförvaltningen efter kommunens behov och förutsättningar

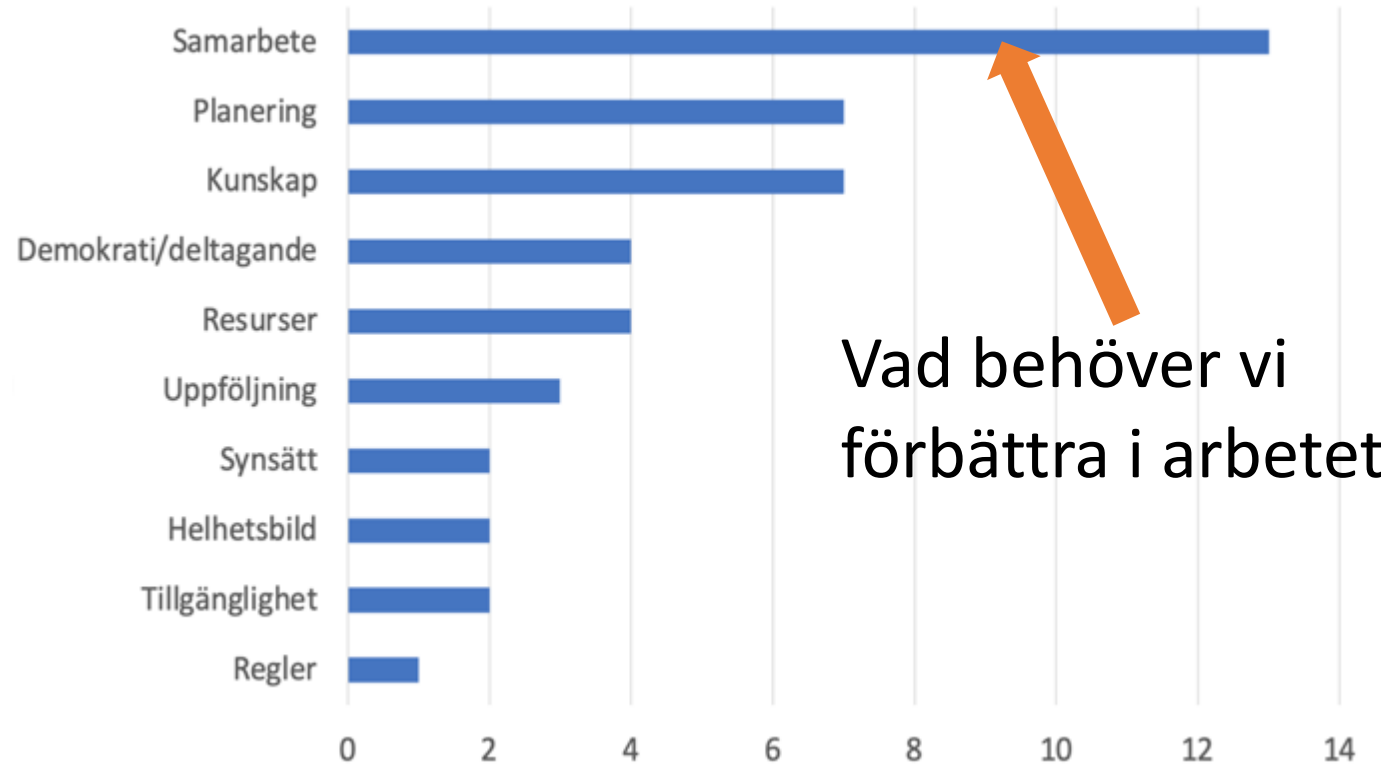
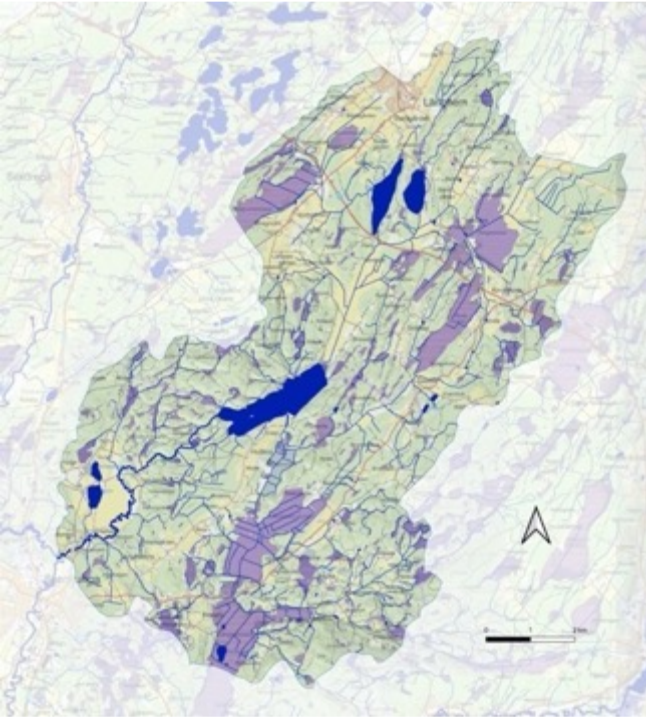
- **Erfarenhets-** och **kunskapsutbyte**: kommuner, vattenråd, länsstyrelser
- **Samverkan** och **stöd**: länsstyrelse och vattenråd
- Samverkan mellan **parallella frågor** med koppling till vatten

Start

Vattendag vid Simmesjön 13 maj

Vad behöver vi förbättra i arbetet?

Tvärgrupp - Processen

Deltagare:

- Ulricehamn, Tranemo, Svenljunga, Falkenbergs kommun
- Länsstyrelserna i Västra Götaland och Halland
- Vattenmyndigheten Västerhavet
- Ätrans vattenråd

1. Startfrågor

- Vad är behoven?
- Vad vill ni åstadkomma?

2. Planera

- Vad vill ni börja med?
- Hur genomföra?

3. Genomförande

- Uppmärksamma det som görs.
- Nya aktiviteter.

4. Utvärdera

- Hur fungerar det?
- Förändringar som behövs?

Vad är på gång?

- **Kommunala vattengrupper** (tjänstepersoner inom olika förvaltningar som berörs av vattenfrågor)
- **Vattenrådet besöker kommuner** (politiken och tjänstemannagrupper) Hur kan vi samverka?
- **Nätverk** för kommunbiologer och miljöstrateger kring projekt och samverkan i avrinningsområdet
- **Kommunrapporter** om inventeringsresultat och ekologisk status från vattenrådet
- **Vattendag** vid Musån i Tranemo i höst

Ta hjälp av ett vattenråd!

En resurs att räkna med i fler frågor än du tror!

Sex goda skäl att samarbeta med vattenråd:

- Värdefulla **sakkunskaper** och **lokalkännedom** tas till vara.
- Fler **miljöförbättrande åtgärder** kan genomföras där kommunens resurser kanske inte räcker till.
- **Bättre och mer hållbara planer** kan tas fram med mindre risk för överklaganden.
- **Minskad polarisering** mellan intressegrupper.
- Det **lokala engagemanget** för miljö och hållbar utveckling ökar.
- Möjlighet att genomföra projekt i **bred samverkan** och med en **helhetsbild** över avrinningsområdet.

Resultat från Water Co-Governance:

<https://atransvattenrad.se/water-co-governance/>

Hur kan vi hjälpas åt?

- Vad är viktigt för er?
- Hur vill ni arbeta och samverka?
- Vad vill ni samverka om?

TACK!

Ordf. Wanja Wallemyr

070 9917450

wanjawallemyr@gmail.com

Johan Andersson

070 6503953

johan@watercircle.info

Peter Nolbrant

076 81146073

peter.nolbrant@icloud.com

Det finns
många frågor
där vatten berörs:

- biologisk mångfald
- dricksvatten • skogsbruk
- utbildning och skola • säkerhet
- rekreation • samhällsplanering
- kultur • kulturhistoria • energi
- livsmedelsproduktion
- näringslivsutveckling